

Секція 15. НАУКОВІ ОСНОВИ ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВИХ ВИРОБНИЦТВ І ТОРГІВЛІ

Т.О. Айгин, викл. I категорії (*ДНЗ ХВПУ №6, Харків*)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ФУНКЦІОНУВАННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ СВІТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТОРГІВЛІ

Із приєднанням до Світової організації торгівлі (СОТ), Україна отримала можливість використовувати потенціал, створений цією організацією, та взяла на себе зобов'язання проводити зовнішньоекономічну політику з урахуванням угод, що функціонують в рамках СОТ. Проте досвід інших країн – членів СОТ та досвід України продемонстрували, що як реалізація переваг, так і функціонування в правовому режимі СОТ вимагають від країни залучення висококваліфікованих фахівців.

Отримання вигід від приєднання разом з активною позицією щодо глобальних проблем, які вирішуються в сфері торгівлі, сприятимуть зайняттю Україною адекватної позиції в світових економічних відносинах.

Загалом у контексті кадрового забезпечення членства в СОТ виявили наступні проблеми: відсутність чіткого розуміння правової бази СОТ, що призводить до рішень та проєктів нормативних актів, які або суперечать правилам СОТ, або підмінюють зміст правової бази СОТ; пасивність країни щодо вирішення конфліктних питань зовнішньої торгівлі, інших завдань щодо відстоювання інтересів України; пасивність у переговорних процесах в рамках СОТ, яка призводить до того, що Україна фактично не бере участі в обговоренні основних питань, що стоять на порядку денному СОТ; брак комунікативної активності, що сприяв би формуванню позитивного іміджу країни у зовнішньоекономічних відносинах; відсутність зусиль щодо пошуку партнерів в рамках СОТ, через що з моменту приєднання до СОТ Україна стала членом лише однієї групи (групи країн, що нещодавно приєдналися до СОТ). Зазначені проблеми суттєво обмежують реалізацію вигід, отриманих від приєднання України до СОТ, та виключають Україну з числа провідних гравців на світовій економічній арені.

В основі сучасної торговельної політики лежать: професійний та поглиблений економічний аналіз ситуації в світовій торгівлі; правильна побудова доказової бази причинно-наслідкового зв'язку між зовнішніми товаропотоками і станом галузей економіки;

запровадження кращих торговельних практик у нормативну базу країн – членів СОТ; аналіз наслідків запровадження нових правил світової торгівлі; аналіз можливостей та адаптація до роботи в умовах нових правил для власної країни, торговельних партнерів та країн-конкурентів.

Отже, ефективна торговельна політика вимагає від країни наявності кадрів, які змогли би розробляти рекомендації у напрямку не стільки збільшення експорту та вивчення умов торгівлі, скільки максимально ефективного використання зовнішньої торгівлі для покращення показників сталого зростання рівня добробуту населення у державі. Вирішення вказаних проблем можливе шляхом підготовки відповідної кількості фахівців у зазначених питаннях.

Проблему недостатності кадрів для реалізації потенціалу членства в СОТ можна вирішити декількома шляхами. По-перше, це підготовка фахівців на рівні вищої економічної та юридичної освіти, а також перепідготовка фахівців в рамках вузькоспеціалізованих короткострокових програм. По-друге, підготовка вищих керівних кадрів. По-третє, використання різноманітних грантових програм, спрямованих на підготовку фахівців в сфері діяльності СОТ. Основний напрямок підготовки фахівців з проблематики СОТ має здійснюватися по лінії вищої економічної освіти. Можна виділити два основних види підготовки фахівців, а саме на рівні вищої освіти та на рівні післядипломної освіти.

Інша група осіб, яка потребує навчання з проблематики СОТ, і в більш широкому плані з питань сучасної зовнішньоторговельної діяльності, це керівники середньої ланки, до сфери відповідальності яких належать питання зовнішньоторговельної діяльності, а також управлінці, що працюють в економічних і правових підрозділах промислових підприємств, керівники малих і середніх фірм суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Ця група осіб вже сьогодні потребує глибоких практичних знань про те, як діє зовнішньоторговельний механізм в сучасних умовах стосовно їхньої сфери діяльності, якою є практика діяльності СОТ в сфері торгівлі конкретними товарними групами та послугами, в тому числі в сфері зовнішньоторговельних аспектів інтелектуальної власності.

Очевидно, що забезпечення реорганізації всіх перерахованих форм навчання кадрів потребуватиме централізованого методичного та інформаційного забезпечення, розробки єдиних навчальних програм, навчальних планів, підручників і навчальних посібників для різних категорій слухачів, від студентів до керівних кадрів.

Досягнення цілей адаптації професійної освіти до реалій сьогодення повинно стати частиною державної політики України, а отже знайти свої відображення в нормативно-правовій системі країни.